

Dosarul nr. 2ra-143/23
2-20017024-01-2ra-27012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

DECIZIE

25 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Ion Malanciuc
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Dobrota împotriva Întreprinderii Municipale „Piața Centrală”, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău, cu privire la anularea ordinelor, repunerea în funcția deținută anterior, încasarea salariului neplătit pentru absența forțată de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea Municipală „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Bogdan Bantaș și menținută hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost admisă acțiunea,

c o n s t a ț ă :

La 06 februarie 2020, Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Piața Centrală” cu privire la anularea ordinului de reducere a statelor de personal, restabilirea în funcția deținută anterior și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-4, vol. I).

În motivarea acțiunii, a indicat că la data de 16 mai 2019, între dânsul (salariat) și întreprinderea pârâtă (angajator), a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 34/2019, conform căruia reclamantul Vitalie Dobrota a fost angajat la întreprinderea pârâtă în funcția de inspector superior în Serviciul controlori inspectori.

A menționat că la data de 10 octombrie 2019, între ÎM „Piața Centrală” și reclamant a fost încheiat un acord adițional la contractul de muncă sus-menționat, prin care reclamantul, începând cu data de 10 octombrie 2019, a fost transferat în

funcția de inspector superior la piața avicolă din str. Cărbunari 9, cu salariul de funcție în mărime de 9 000 de lei, conform statelor de personal.

La 08 noiembrie 2019, de către administrația ÎM „Piața Centrală” a fost emis ordinul nr. 258p, prin care directorul interimar a redus funcția de inspector de securitate superior (1 unitate) din statele de personal ale pieței Cărbunari, cu aducerea prezentului ordin la cunoștința administratorului pieței Cărbunari, iar serviciul personal va pregăti ordinul de preavizare a persoanei care ocupă funcția respectivă, conform art. 184 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

A notat că a luat cunoștință de ordinul menționat la data de 11 noiembrie 2019, însă nu i-au fost prezentate spre informare rezultatele analizei economice, în temeiul căreia a fost emis ordinul nr. 258p din 08 noiembrie 2019, justificative reducerii funcției deținute de către acesta.

În opinia reclamantului, la emiterea ordinului nr. 258p din 08 noiembrie 2019, de către întreprinderea pârâtă au fost încălcate prevederile art. 88 alin. (1) lit. d) din Codul muncii, care specifică că angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art. 86 alin. (1) lit. b) și c), doar cu condiția că va reduce, în primul rând, locurile de muncă vacante.

În pofida acestui fapt, la momentul emiterii ordinului contestat, din comunicarea verbală a reclamantului cu angajații Secției Resurse umane, de către ultimii i-a fost adus la cunoștință faptul că în întreprindere sunt disponibile locuri vacante.

De altfel, acest lucru se desprinde din oferta întreprinderii din 08 noiembrie 2019, prin care dânsului i-au fost propuse două locuri vacante: controlor piețe în Serviciul controlori, inspectori cu salariul lunar de funcție 7 000 de lei și inspector de securitate în Serviciul controlori, inspectori, cu salariul de funcție lunar 6 500 de lei.

A relevat că ulterior, în temeiul ordinului nr. 258p din 08 noiembrie 2019, a fost emis ordinul nr. 05p din 11 ianuarie 2020, prin care Vitalie Dobrota a fost eliberat din funcția deținută, precizând că până la momentul înaintării prezentei acțiuni, ordinul nr. 05p din 11 ianuarie 2020 nu i-a fost adus la cunoștință.

Despre faptul emiterii ordinului nr. 05p din 11 ianuarie 2020, dânsul a aflat din textul raportului din 11 ianuarie 2020, întocmit de jurisconsultul Dumitru Chiril, în adresa șefului interimar al ÎM „Piața Centrală”, Iurie Vasenco.

A obiectat că ordinul ÎM „Piața Centrală” nr. 258p din 08 noiembrie 2019, prin care a fost redusă funcția de inspector de securitate superior (1 unitate) din statele de personal ale pieței Cărbunari și în temeiul căruia a fost ulterior eliberat din serviciu, este emis contrar prevederilor imperative ale legislației muncii și, pe cale de consecință, urmează a fi anulat.

Mai mult, ordinul nr. 258p din 08 noiembrie 2019 nu corespunde exigențelor legale, nefiind motivat din punct de vedere juridic și economic. De asemenea, acesta conține o motivare abstractă, irelevantă și necorespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept invocate în ordinul respectiv.

A relatat că de către angajator nu i-a fost adusă la cunoștință analiza activității economice a pieței Cărbunari, în temeiul căreia a fost emis ordinul

nominalizat, iar funcția de inspector superior la piața avicolă din str. Cărbunari 9, a fost redusă cu un singur scop, și anume de a-l elibera din serviciu.

În drept, reclamantul Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, și-a întemeiat pretențiile în baza art. 81 lit. b), c), 86 alin. (1) lit. a), b), c), d) din Codul muncii și art. 166 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură civilă.

Reclamantul Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, a solicitat: recunoașterea ordinului ÎM „Piața Centrală” nr. 258p din 08 noiembrie 2019 ca fiind ilegal, cu dispunerea anulării acestuia, restabilirea dânsului în funcția deținută până la emiterea ordinului ÎM „Piața Centrală” nr. 258p din 08 noiembrie 2019 și încasarea din contul pârâtei ÎM „Piața Centrală” în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

La 03 iunie 2020, Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, a depus cerere de completare și majorare a cuantumului pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat: obligarea pârâtei ÎM „Piața Centrală” de a prezenta ordinul nr. 05p din 11 ianuarie 2020, cu dispunerea anulării acestuia și încasarea din contul pârâtei ÎM „Piața Centrală”, în beneficiul său, a salariului neplătit pentru absența forțată de la muncă (f. d. 31-33, vol. I).

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea, ca fiind neîntemeiată (f. d. 61, 67-71, vol. I).

La 03 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 25 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 01 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, a fost depus apelul motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor din acțiune și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 65-66, 82-88, vol. I).

Prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, casată hotărârea din 25 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și remisă cauza la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată (f. d. 142, 143-151, vol. I).

Prin încheierea din 21 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost corectată eroarea din partea dispozitivă a deciziei din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a înlocuit numărul de referință atribuit dosarului, și anume „2a-488”, cu numărul de referință atribuit dosarului corectat, și anume „2a-48” (f. d. 153-154, vol. I).

Prin încheierea din 18 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Consiliul municipal Chișinău (f. d. 157-157 verso, vol. I).

Prin hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

S-a anulat ordinul nr. 258/p din 08 noiembrie 2019 cu privire la reducerea statelor de personal și ordinul nr. 05/p din 11 ianuarie 2020 cu privire la concedierea lui Vitalie Dobrota, fiind emise fără opinia consultativă a organului sindical, cu repunerea lui Vitalie Dobrota în funcția anterior deținută.

S-a încasat din contul ÎM „Piața Centrală”, în beneficiul lui Vitalie Dobrota, salariul mediu pentru perioada absenței forțate de la muncă, luând drept bază de calcul salariul mediu în mărime de 10 275,28 de lei, cu deducerile din acesta a contribuțiilor sociale și a impozitului pe venit, precum și plățile efectuate în beneficiul reclamantului în legătură cu concedierea sa.

S-a încasat din contul ÎM „Piața Centrală”, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 7 089,94 de lei (f. d. 168, 173-177 verso, vol. I).

La 23 decembrie 2021, ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Bogdan Bantaș, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 31 mai 2022, a fost depus apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată (f. d. 172, 189-191, vol. I).

La 18 octombrie 2022, ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari, a depus cerere de apel concretizată, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată (f. d. 208-211, vol. I).

Prin decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Bogdan Bantaș și menținută hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 215, 216-226, vol. I).

La 10 ianuarie 2023, ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari, a declarat recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată, inclusiv a taxei de stat achitate în instanța de apel și recurs (f. d. 3-6, vol. II).

În motivarea recursului, a obiectat că soluția emisă de instanța de fond și de apel este una ilegală și neîntemeiată, or, concluziile instanțelor sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

A invocat că, în sensul art. 88 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, angajatorul nu este obligat să obțină un acord în vederea reducerii numărului sau a statelor de personal, aceasta reprezentând doar un drept al angajatorului și o opinie a organului sindical.

Or, norma dată a fost modificată prin Legea nr. 188 din 21 septembrie 2017 pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, astfel încât aceasta este o prevedere arhaică ce a rămas în legislația muncii drept o moștenire sovietică, ajustată la realitățile contemporane de către legislator.

Totodată, a evidențiat că alegațiile instanțelor inferioare privind existența funcțiilor vacante din cadrul întreprinderii, la momentul emiterii ordinului privind reducerea numărului sau a statelor de personal, nu corespund realității, or, funcțiile propuse intimatului nu sunt de aceeași categorie, nu sunt echivalente și țin de un alt sector de activitate, în materie de locație.

La 10 februarie 2023, Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, a depus referință la recursul declarat de ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari, prin care a solicitat declararea admisibilității acestuia sau, după caz, respingerea recursului, ca fiind neîntemeiat (f. d. 21-26, vol. II).

La 27 februarie 2023, ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari, a depus supliment la cererea de recurs depusă inițial (f. d. 27-29, vol. II).

În susținerea cererii de recurs suplimentare, a precizat că în cadrul examinării prezentei cauze, urma a fi atras în calitate de intervenient accesoriu directorul interimar al ÎM „Piața Centrală”, Iurie Vasilenko, care, la momentul de referință, conducea întreprinderea și care a semnat ordinul contestat.

A comunicat că în eventualitatea admiterii acțiunii date, întreprinderea municipală, din numele statului, urmează să suporte pierderi, pentru recuperarea cărora ulterior va fi înaintată o acțiune în regres, motiv care incumbă participarea acestuia la proces.

În aceeași ordine de idei, recurenta a menționat că, în cazul în care nu va fi satisfăcut prezentul recurs, părâtei îi vor fi încălcate grav drepturile consfințite la art. 6 și 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, precum și la art. 20 din Constituție și art. 5 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 18 octombrie 2022 (f. d. 215, vol. I).

Conform extrasului din poșta electronică anexat la materialele cauzei, decizia motivată din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurente, avocatul Serghei Cebotari, în mod electronic, la 16 decembrie 2022 (f. d. 229, vol. I).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, întrucât cererea de recurs a fost depusă la 10 ianuarie 2023 (f. d. 3, vol. II).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de către ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Întreprinderea Municipală „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari, este admisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), instanța, după de judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, înaintând acțiunea împotriva ÎM „Piața Centrală”, a solicitat recunoașterea ordinului ÎM „Piața Centrală” nr. 258p din 08 noiembrie 2019 ca

fiind ilegal, cu dispunerea anulării acestuia, restabilirea dânsului în funcția deținută până la emiterea ordinului contestat și încasarea din contul pârâtei ÎM „Piața Centrală” în beneficiul său a cheltuielilor de judecată (f. d. 2-4, vol. I).

Ulterior, la 03 iunie 2020, Vitalie Dobrota, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu, a depus cerere de completare și majorare a cuantumului pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat: obligarea pârâtei ÎM „Piața Centrală” de a prezenta ordinul nr. 05p din 11 ianuarie 2020, cu dispunerea anulării acestuia și încasarea din contul pârâtei ÎM „Piața Centrală” în beneficiul său a salariului neplătit pentru absența forțată de la muncă (f. d. 31-33, vol. I).

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea, a anulat ordinul nr. 258p din 08 noiembrie 2019 cu privire la reducerea statelor de personal și ordinul nr. 05p din 11 ianuarie 2020 cu privire la concedierea lui Vitalie Dobrota, fiind emise fără opinia consultativă a organului sindical, cu repunerea lui Vitalie Dobrota în funcția anterior deținută, a încasat din contul ÎM „Piața Centrală”, în beneficiul lui Vitalie Dobrota, salariul mediu pentru perioada absenței forțate de la muncă, luând drept bază de calcul salariul mediu în mărime de 10 275,28 de lei, cu deducerile din acesta a contribuțiilor sociale și a impozitului pe venit, precum și plățile efectuate în beneficiul reclamantului în legătură cu concedierea sa și a încasat din contul ÎM „Piața Centrală”, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 7 089,94 de lei (f. d. 168, 173-177 verso, vol. I).

Judecând apelul declarat de către ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Bogdan Bantaș, instanța de apel a respins apelul și a menținut hotărârea primei instanțe (f. d. 215, 216-226).

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

La fel, alin. (5) al normei enunțate expres prevede că instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Ținând cont de limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, se va remarca că în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei hotărârii contestate, instanța de apel avea obligația de a pătrunde în esența criticilor aduse de către apelanta ÎM „Piața Centrală” în dezacordul cu hotărârea primei instanțe și de a se expune pe marginea tuturor motivelor invocate de acesta.

Astfel, Completul de judecată constată că, la adoptarea soluției sale, instanța de apel a reținut încălcarea condițiilor de emitere a ordinului nr. 258p din 08 noiembrie 2019 cu privire la reducerea statelor de personal și, în mod subsecvent, a ordinului nr. 05p din 11 ianuarie 2020 privind concedierea reclamantului Vitalie Dobrota, fiind constatat faptul că acestea au fost emise de

către ÎM „Piața Centrală” în mod ilegal, fără opinia consultativă a organului sindical, ceea ce atrage după sine sancțiunea privind anularea acestora.

Pe această cale, instanța de apel a punctat că anterior emiterii ordinului de concediere a reclamantului, angajatorul era obligat să solicite opinia organului sindical din cadrul ÎM „Piața Centrală” și, ulterior, în funcție de opinia organului sindical, urma să analizeze o eventuală posibilitate de concediere a lui Vitalie Dobrota.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, ajungând la o asemenea concluzie, instanța de apel nu a clarificat chestiunea cu privire la faptul dacă Vitalie Dobrota, la momentul emiterii ordinului nr. 05p din 11 ianuarie 2020 privind concedierea acestuia din funcția de inspector de securitate superior, era sau nu membru al organului (organizatorului) sindical din cadrul unității.

Potrivit art. 87 alin. (1), (2) din Codul muncii (în redacția în vigoare la momentul emiterii ordinelor contestate), concedierea salariaților membri de sindicat se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

Concedierea persoanei alese în organul sindical și neeliberate de la locul de muncă de bază se admite cu respectarea modului general de concediere și doar cu acordul preliminar al organului sindical al cărui membru este persoana în cauză.

Conform art. 88 alin. (1) lit. h) din Codul muncii (în redacția în vigoare la momentul emiterii ordinelor contestate), angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art. 86 alin. (1) lit. b) și c)) doar cu condiția că se va adresa organului (organizatorului) sindical în vederea obținerii opiniei consultative privind concedierea salariatului respectiv.

Din analiza prevederilor legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că obligația angajatorului de a se adresa organului (organizatorului) sindical în vederea obținerii opiniei consultative privind concedierea salariatului vizat, intervine doar în situația în care salariatul ce urmează a fi concediat este membru al organului sindical a cărui opinie consultativă urmează a fi solicitată.

Cu toate acestea, pe parcursul examinării cauzei, nu au fost administrate probe din care ar rezulta afilierea lui Vitalie Dobrota la organul sindical al unității și nici nu au fost prezentate de către reclamant, la materialele dosarului lipsind asemenea dovezi.

Mai mult, prin cererea de apel concretizată, depusă de ÎM „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari, din 18 octombrie 2022, a invocat argumentele respective, pe care însă instanța de apel nu le-a supus aprecierii, contrar obligației sale prevăzute la art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată notează că, deși oferirea opiniei consultative de către organul sindical privind concedierea salariatului reprezintă, într-adevăr, o garanție pentru salariatul ce se află în raporturi de subordonare față de angajator și necesită o protecție specială împotriva unor concedieri abuzive, în sensul art.

88 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, mecanismul dat este unul obligatoriu doar în măsura în care concedierea vizează salariatul membrul de sindicat.

Or, art. 12 din Legea sindicatelor din 07 iulie 2000 stabilește că sindicatul reprezintă și apără drepturile și interesele profesionale, economice, de muncă și sociale colective și individuale ale membrilor săi în autoritățile publice de toate nivelurile, în instanțele judecătorești, în asociațiile obștești, în fața patronilor și asociațiilor acestora.

Totodată, un alt argument reținut de către instanța de apel referitor la temeinicia acțiunii depuse de Vitalie Dobrota, este faptul că nu a fost respectată ordinea lichidării mai întâi a funcțiilor vacante, deși acestea erau la momentul emiterii ordinului contestat, contrar art. 88 alin. (1) lit. d) din Codul muncii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate justifica o asemenea linie de argumentare, în contextul în care la materialele cauzei nu figurează probe care ar demonstra că, la momentul emiterii ordinelor nr. 258p din 08 noiembrie 2019 și nr. 05p din 11 ianuarie 2020, în cadrul ÎM „Piața Centrală” existau anumite funcții vacante, care ar fi echivalente cu cea deținută anterior de către reclamant.

În context, Completul de judecată punctează că potrivit art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate

Drept urmare, instanța de recurs remarcă că întru judecarea justă și corectă a litigiului, urmare a identificării în substanță a obiectului litigiului, instanța de apel era obligată să se expună și să dea apreciere tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce direct rezultă din prevederile art. 373 alin. (1), (5) din Codul de procedură civilă.

În conexiunea celor relatate, este cert că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica sa constantă subliniază rolul pe care motivarea unei hotărâri îl are pentru respectarea art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și arată că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de a proba sau cel puțin de a le aprecia.

De altfel, instanța de apel nu se poate limita să preia total sau parțial poziția doar a unei părți a raportului litigios, ci trebuie să analizeze cauza și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de ambele părți.

Față de cele de preced, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa decizia instanței de apel și va remite cauza spre

rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, în cele din urmă, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Piața Centrală”, reprezentată de avocatul Serghei Cebotari.

Se casează decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Dobrota împotriva Întreprinderii Municipale „Piața Centrală”, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău, cu privire la anularea ordinelor, repunerea în funcția deținută anterior, încasarea salariului neplătit pentru absența forțată de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos